

TÜRK FÜTUHATININ MANEVÎ GÜCÜ: KIZILELMA

Hakkı Suat YILMAZER

Araştırmacı-Yazar

hakkisuatyilmazer@hotmail.com

Özet

Türkler tarihin hiçbir döneminde misyonsuz, hedefsiz, ülküsüz kalmamış; dönemin şartlarını da göz ardı etmeden daima ülküsünün peşinden gitmiştir. Bu kadim ülkünün adı Kızılelma'dır. Kızılelma, ulaşılması gereken/istenilen bir hedeftir. Bu ülkeye ulaşıldığı takdirde yeni bir ülkünün oluşacağını ve tekrar onun yerini alacağını da belirtmek gerekir. Buradan da anlaşılacağı üzere Kızılelma ülküsü daima var olacaktır ve ulaşılmış olsa bile yine ulaşılmaz olacaktır. Bu sebeptendir ki Kızılelma kavramı Türk kültüründe önemli bir yere sahiptir. Bu makalede Kızılelma kavramının kökeni, tanımı ve anlamları hakkında detaylı bir malumat aktarımı yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kızılelma, Cihan Hâkimiyeti Mefkûresi, Türk Tarihi, Türk Kültürü,

Kızılalma Kavramının Kökeni

Kızılalma... Bu kavram hemen herkes tarafından yaşamları boyunca bir kez dahi olsa işitilmiş/okunmuştur. Televizyonda, radyoda, gazetede ve belki de okudukları bir kitapta karşlarına çıkmıştır. Bu ihtimallerin oluşmadığı bir ortamda yetişmiş bir birey dahi, bu kavrama yakın zamanda görsel ve yazılı basında muhakkak ki denk gelmiştir. Zira Kızılalma, Suriye'nin kuzeyinde yer alan Afrin'de faaliyet gösteren PKK/PYD terör örgütüne yönelik düzenlenen Zeytin Dalı Operasyonu'na giden Türk askerlerinin ağzında âdeta bir türkü, bir marş olup çıkmıştır. Çok değil, yakın bir tarihte bahsi geçen operasyona katılan bir Türk askeri, muhabirin "*istikâmet neresi?*" sorusuna "*Kızılalma'ya*" diyerek cevap vermiştir. Peki, Kızılalma ne anlama gelmektedir?

Kızılalma kavramı çok eskilere dayanır. Kızılalma söylenceleri 16. yüzyıldan 19. yüzyılın sonlarına kadar masal, hikâye, menkıbe ve söylence olarak geniş halk kitleleri arasında sessizce devam etmiştir.¹ Bu hususta çeşitli rivayetler ve görüşler vardır. Örneğin, Ergenekon Destanı'nda Kızılalma, Ergenekon'dan çıkma ve eski yurda yeniden sahip olma idealidir.² Bir diğerine göre ise, dönemin Hazar Kağanı'nın çadırının üzerindeki hâkimiyet imgesi/sembolü olan altından bir top vardır ve Oğuzlar bu topu ele geçirmeye çalışmaktadır.

Bilindiği gibi Türk kültüründe ağaç kutsal bir yere sahiptir.³ Elma yahut elma ağacı kavramlarından yola çıkılarak "hayat ağacı" tespiti vardır. Tabi bu tespit somut bir kavramı soyutlaştırma çabasının bir ürünü olarak da algılanabilir. Bu tespit yapılırken "elma" üzerinden yola çıkılmasının da elbette ki bir sebebi vardır. Elma, Türklerin çok eskiden beri tanıdıkları bir meyvedir.⁴ Elma murattır. O yüzden

¹ Necati Gültepe, *Kızılalmanın İzinde*, Milenyum Yayınları, İstanbul, 2007, s.16.

² Fatih Özdemir, "Kızıl Elma'yı Arayan Üç Yazar: Ömer Seyfettin, Ziya Gökalp, Ragıp Şevki Yeşim", *TurkishStudies: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Cilt: 3, Sayı: 5, 2008, s.504.

³ Pervin Ergun, *Türk Kültüründe Ağaç Kültü*, AKM Yayınları, Ankara, 2012, s.147.

⁴ Bahaeddin Ögel, *Türk Kültür Tarihine Giriş*, Cilt II, Kültür Bakanlığı, Ankara, 1978, s.280.

düğünlerde “göge ulaşan” düğün bayrağının tepesine elma takılır.⁵ Bu konuda Orhan Şaik Gökyay şöyle demektedir:

“Sayın Emel Esin Hanımın bana anlattığına göre dünyanın ortasında bir dağ var; bu dağın üzerinde bir elma ağacı var, adı Jambu; bu Türkçe elma demektir. Bu elmaya sahip olmak için dünyanın dört bir tarafından hükümdarlar geliyor; kuzeyden Türkler geliyorlar. Bu elmaya sahip olan dünyaya sahip olacaktır. (...) Bu suretle elma dünya hâkimiyetinin sembolü oluyor.”⁶

Bu tip söylenegelenler fazlasıyla mevcuttur. Mesela Sarı Saltuk ismi dolaşmaktadır. “Kızılelmanın İzinde” isimli kitabında Necati Gültepe, Kızılelma ile Sarı Saltuk’un bir arada anılması hakkında, “Kızılelma sırrını, düşüncesini ve bizzat lafzını günümüze taşıyan müstesna şahsiyetler olarak gördüğümüz kahramanların en başta geleni hiç şüphesiz ki Sarı Saltuk’tur. (...) Alp kişiliği evrensel insan konumu ve İslâm inancının en Türk temsilcisi olarak gördüğümüz Sarı Saltuk sanırım iyi bir model oluşturmaktadır”⁷ demektedir ve şunu eklemektedir: “Sarı Saltuk ismi Kızılelma sırrının anahtarlarından biridir.”⁸

Rivayetlerden en dikkat çekici olanı ise Evliya Çelebi’nin anlatımıyla Gül Baba’ya aittir: Cumada İslâm askeri tam tekmil hazır bulunurken kalabalığı gören Gül Baba, “Durun!” diye bağıırır. Başta Kanunî olmak üzere bütün ordu ve bütün ulema durur ve pür dikkat Gül Baba’yı dinler: “Dağılmayın, daha işiniz var. Benim bu âlemde görevim bitti. Bana davet vuku buldu, emaneti sahibine teslim etme zamanıdır.”⁹ der ve oracıkta son nefesini verir.

Kızılelma ilk olarak Ebülhayr Rûmî’nin kaleme aldığı “Saltuknâme” adlı eserde geçer.¹⁰ Kızılelma kavramı, I.Murad’ın düşünde, Saltuknâme’de şu şekilde karşımıza çıkar:

⁵ Gültepe, a.g.e., s.153.

⁶ Gültepe, a.g.e., s.153-154.

⁷ Gültepe, a.g.e., s.114.

⁸ Gültepe, a.g.e., s.118.

⁹ Gültepe, a.g.e., s.127.

¹⁰ Beşir Ayvazoğlu, *Tanrı Dağı’ndan Hıra Dağı’na Milliyetçilik ve Muhafazakârlık Üzerine Yazılar*, Kapı Yayınları, İstanbul, 2013, s.136.

“Murad Han Gazi İznik’te Resûl Hazretlerini düşünde gördü: ‘Edirne şehrine varın ocağınızdır. Gazilerin yeridir, darü’n – nasr ve beytü’l- feth arz-ı şeriftir. Andan ne yere niyet edip gidesiniz, feth-i zafer hazır ola, kuvvet tutasınız, şark ve garbi, şimâl ve cenûbı bu dört gûşe ve berr-ü bahri andan feth edesiniz. Adn-ı arz olana galib olup ol yerleri alasınız, andan yürüyüp Kızıl Alma’yı dahi nesliniz feth eyleye.”¹¹

Kızılma kavramına Osmanlı döneminde daha sonra darastlamak mümkündür. Örneğin, Topkapı Sarayı’nda bulunan bir albümde bazı padişahlar ellerinde birer elma ile resmedilmişlerdir.¹² Portrelerin III.Murad saltanatında yapıldığı belirtilmektedir. Osman Gazi, Orhan Gazi, I.Murad, Yıldırım Beyazıd, I.Mehmed, II.Murad, Fatih Sultan Mehmed, II.Beyazıd, Yavuz Sultan Selim, II.Selim ve III.Murad portreleri bulunan isimlerdendir. Diğer hepsinin elinde Kızılma varken II.Beyazıd’ın elinde kitap bulunmakta, III.Murad’ın elinde ise herhangi bir sembol bulunmamaktadır. Osmanlı kaynaklarına bakıldığında Kızılma söyleminin yeniçeriler tarafından çok kullanıldığı anlaşılmaktadır. Öyle ki kaynaklarda söylem şu şekilde yer almıştır: *“Hemen bize düşmanı göstersizler, dal-kılıç olup düşman ordusuna dalarız, harap ederiz ve kralın tacını başına geçirip Kızılma’ya dek gideriz.”¹³*

Tanımı ve Anlamları

Kızılma’nın herkes tarafından bilinen tek bir tanımı yoktur. Bu hususta farklı yorumlar yapılmıştır. Mesela Nihâl Atsız, *“Kızılma, Türk milletinin manevî besinidir”¹⁴* demiştir. Ziya Gökalp ise *“Kızılma”* isimli manzum şiirinde şöyle bir tanım yapmıştır:

*“Zemini mefkûre, semâsı hâyâl
Bir gün gerçek, fakat şimdiki masal
Türk medeniyeti taklitsiz, safi
Doğmadıkça bu yurt kalacak hafi”¹⁵*

¹¹ Gültepe, a.g.e., s.172-173.

¹² Orhan Şaik Gökyay, “Kızıl Elma”, *İslâm Ansiklopedisi*, Cilt 25, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 2002, s.559-561.

¹³ Gültepe, a.g.e., s.200.

¹⁴ Hüseyin Nihâl Atsız, *Türk Ülküsü*, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2014, s.22.

¹⁵ Gültepe, a.g.e., s.17.

Ayrıca Gökalp, manzum şiirinde Sadettin Molla'ya, Ay Hanım ile Turgut'a Kızılma'nın nasıl bir yer olduğunu anlattırır ve Kızılma'nın "Türklerin tarih boyunca ulaşmak istedikleri yer, ideal" olduğunu söyler.¹⁶ Osman Turan'ın Kızılma hakkında görüşleri ise şu şekildedir:

"Ayasofya'nın önünde dikili bir sütun üzerinde, at üstünde bulunan Justinianus [(Doğu) Roma İmparatoru Jüstinyen] heykelinin elinde kızıl bir küre olup, Türk Kızılma'sı ve cihan hâkimiyetinin hedefi idi. 13. asır İslâm coğrafyacılarına göre bu heykelin sağ eli havada olup halkı İstanbul'a davet eden bir mânâya delâlet eder. Sol elinde de madenî bir küre bulunmakta ve bu da düşmanın şehri istilâsına engel bir tılsım telâkki olunmakta idi. Hristiyan kaynaklarına göre at üzerinde canlı gibi duran Justinianus'un heykelinin elinde altından büyük bir elma olup sağ eliyle de Kudüs'ü ve İslâmları göstermektedir. Bu küre imparatorun dünyayı elinde tuttuğuna delâlet ediyor ve "cihan hâkimiyeti" tılsımının yazılarını taşıyordu. Hristiyan seyyahlarına göre bu altın kızıl küre Bizans imparatorluğuna uğur getiriyordu. Nitekim 14. asırda heykelin ve kürenin (Kızıl-elmanın) düşmesi birçok ülkelerin kaybına, yani Türkler tarafından fethine ve imparatorluğun sükûtuna bir işaret sayılmıştı. İşte Bizans'ın devamı için uğurlu bir tılsım sayılan bu küre Türklerin Kızıl-elması olup ona sahip olmak veya İstanbul'u almak emeli Türk Cihan hâkimiyeti mefkûresinin bir sembolü olmuştu."¹⁷

Kızılma'nın tanımı hususunda daha birçok kişi görüş belirtmiştir. Bunlardan biri olan Mustafa Hakkı Akansel, "Bence Kızılma, bir yerde değildir, burada bizim içimizdedir; onun öteki ismi millî asabiyet, millî ahlâktır" diyerek konuya daha farklı bir yorum getirmiştir.¹⁸ İbrahim Kafesoğlu ise "Bizim ordularımız, tarih boyunca biri millî, diğeri insanî olmak üzere çift vazife ifasına çalışmıştır. Türk ordusunu, diğer ordular arasında çok yükselten insanî vazife, büyük milletimiz tarafından Kızılma tefsiriyle ifadelendirilmiştir." sözleriyle Kızılma'yı Türk ordusunun manevî

¹⁶ Özdemir, a.g.m., s.506.

¹⁷ Osman Turan, *Türk Cihan Hâkimiyeti Mefkûresi Tarihi*, Cilt II, Turan Neşriyat Yurdu, İstanbul, 1969, s.38.

¹⁸ Gültepe, a.g.e., s.20.

hedefi olarak görmüştür.¹⁹ İsmail Hami Danişmend ise şu görüşü dile getirmektedir:

*“Eski Türkler, Osmanlı imparatorluğunu üç kıtanın birleştiği yerde kurmadan, önce millî vicdanlarında kurmuşlar ve bütün askeri hamlelerinde işte o büyük ülkünün, gidildikçe uzaklaşan hududuna doğru atılmışlardır. Ana vatana her taraftan genişleyen manevî bir harita çizilmiş gibidir. Gönüllerde yer alan bu haritanın türlü istikametlerdeki büyük merkezlerine hep Kızılelma-Kızılalma adı verilmiştir. Türk’ün yüreğindeki coğrafyanın merkezlerine Kızılelma denir.”*²⁰

Kızılelma için, “Nerede olduğu ya da olacağı belirtilmeyerek, yeryüzündeki bütün Türklerin birleşip kuracakları ideal ülkü veya bütün Türklerin bir araya toplanması ülküsü”²¹ şeklinde bir değerlendirmenin yanı sıra “Türkler arasında birliği temin edip insanlara huzuru, barışı, refahı getirecek bir diyarın adıdır.”²² şeklinde yorumlamalar da yapılmıştır.

Kavram üzerine yapılan değerlendirmelerin çoğunda ise, Türk milletinin hiç bitmeyen fetih arzusu olarak ele alındığını görürüz. Bu genel yorumun dışında benzer şekilde, “Türkler hangi yöne giderlerse gitsinler ulaşacakları zafere, ulaşmadan önce Kızılelma adını vermişlerdir”²³ gibi bir yorum da mevcuttur. Fatih Özdemir, “Kızılelma tabiatın, ilmin, irfanın ötesinde bir hakikattir” ifadesiyle birlikte Kızılelma için şunu da belirtmektedir: “Kızılelma Türk askerinin devletine ve padişahına bağlılığının sembolüdür.”²⁴

Ömer Seyfettin’in “Kızılelma Neresi” adlı hikâyesine göre Kızılelma, “büyük bir millet olmanın sırrını ve iradesini içinde barındıran; bir büyük milletin kolektif bir şuurla büyük işler

¹⁹ Gültepe, a.g.e., s.20.

²⁰ Gültepe, a.g.e., s.21.

²¹ Banu Çiçek Kırzioğlu, “Kızılelma’nın Türklük İçin Anlamı ve Cengiz Aytmatov’un Kızıl Elma Hikâyesi”, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, Sayı 7, 1997, s.89.

²² Abdullah Harmancı, “Yeni Türk Edebiyatında Kızıl Elma”, *Turkish Studies*, Cilt: 5, Sayı: 3, 2010, s.1470-1491.

²³ Özdemir, a.g.m., s.504.

²⁴ Özdemir, a.g.m., s.509.

başarmasının, topluca bir büyük hedefe yönelmesinin sembolüdür."²⁵ Alman düşünür August Fischer ise Kızılma'yı "mutlak dünya hâkimiyetinin sembolü" olarak görmüştür.²⁶

Bir kavram hakkında bu denli farklı görüşler belirtilmesi, o kavramın geniş ve derin bir anlam bütünlüğüne sahip olduğunun göstergesidir. Döneminin önemli isimleri tarafından yapılan tanımlamalar haricinde, kavram üzerine bazı değerlendirmeler de yapılmıştır. Örneğin Ziya Gökalp, Türklerin Kızılma ideali altında birleşip ortak dil, ortak duygu kısaca ortak hayata sahip olmalarını ister. Gökalp, Türklere Kızılma'yı ulaşılacak olan bir ideal olarak gösterir ve Türk birliğinin sağlanması, Türklerin nihai hedefidir.²⁷

Evliya Çelebi'nin Seyahatnâmesi'ne göre daha çok Orta Avrupa şehirlerini ifade etmek için kullanılan Kızılma²⁸ hakkında İsmet Çetin şöyle bir ifade kullanmıştır: "Osmanlılar, bir Kızılma'nın varlığına daima inanmış ve bu uğurda hep bir mücadele hâlinde olmuşlardır."²⁹

Takvimleri geriye döndürsek, 16. yüzyılın ünlü şairi Baki, II.Mehmed'e tebrik mahiyetinde sunduğu kasidesinde; "*Elinden ol kadar düşmen yimişdür bozdoğanı kim / Kızılma'dan evvâkopdınâ-gehişidüp anı*" demiştir.³⁰ Baki'nin çağdaşı Nev'i bir kasidesinde, "*Şimden girü idüp ser-i a'dâyı gark-ı hûn/ Kılson rikâbına Kızılma'yı dâr-ı feth*"³¹ derken Aşık Kurbanî ise bir koçaklamasında şöyle demektedir:

*"Paşamız sağ olsun, düşman yoğ olsun
Gine arttı şöret, şanlar bizimdir.
Askerimiz vardı Sağ Gürcistan'a
Ezelki ölkeler, eller bizimdir.*

²⁵ Erol Ogur, "Ömer Seyfettin'in Tarih Konulu Hikâyelerinde Değerler", *U.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 12, Sayı: 20, 2011, s.98.

²⁶ Gültepe, a.g.e., s.18.

²⁷ Özdemir, a.g.m., s.507.

²⁸ Yasin Şen, "Klasik Türk Şiirinde Kızılma", *Littera Turca: Journal of Turkish Language and Literature*, Cilt: 3, Sayı: 4, 2017, s.202.

²⁹ İsmet Çetin, *Kızılma*, Kurgan Edebiyat Yayınları, Ankara, 2011, s.31.

³⁰ Gültepe, a.g.e., s.282.

³¹ Gültepe, a.g.e., s.283.

*Serasker yönelmiş yolda gelmede
Muradı: Sinan'ı, Şah'ı almada
Eski nişanımız Kızılalma'da
O aşılmaz dağlar, beller bizimdir.³²*

Halk edebiyatımızda Kızılalma'nın "Roma" olduğu, İstanbul'un fethinden sonra Roma'da bulunan Saint-Pierre kilisesinin mihrabındaki "altın top" olarak tanımlandığı şöyle bir anlatımla günümüze ulaşmıştır: "Tuna deyü söylenen sekisen dört kantar altından bir alma şeklindedir. İmdi Kızılalma dimeden murâd budur. Ve dahi ol boş kubbesi Kızılalma didikleri mahalde gice ve gündüz din-i İslâm'a dualar iderler."³³

Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu'nun "Malazgirt Marşı" adlı eserinde ise Kızılalma şu şekilde konu edilmiştir:

*"Yiğitler kan döker, bayrak solmaya,
Anadolu başlar, vatan olmaya...
Kızılalma'ya hey... Kızılalma'ya!
En güzel marşını vurmada mehter
Ya Allah... Bismillah... Allahûekber!
Oğuz'un soylu Başbuğlarından Saltuk Beğ'in,
Kılıç sallayıp ok yağdırışı...
Rum ülkelerine baş eğdirışı...
Ve kılıcını, Kızılalma göklerine değdirişidir.
Gönül sevmez kül olmayı,
Diler denize varmayı...
Ver bize Kızılalma'yı,
Benim meylim ona doğru!"³⁴*

Dilaver Cebeci'nin "Güven" isimli yine Kızılalma'dan bahseden şiiri ise şu şekildedir:

*"Koç yiğidim, bahadırım, ozanım
Alp dadaşım, yağız efem, ozanım
Bir narada dokuz tümen bozanım,
Tuğ kaldırıp yürüyecek Bozkurdum!
Tanrım Türk'ü koruyacak Bozkurdum!"*

³² Kırzioğlu, a.g.m., s.90.

³³ Şükrü Elçin, *Halk Edebiyatı AraştırmalarıII*, Akçağ Yayınları, Ankara, 1997, s.252.

³⁴ Gültepe, a.g.e., s.389.

Dört yaman sızım var inceden ince;
 Vatanca, bayrakça, törece, dince...
 Ay-yıldızın ışığını görünce,
 Arsız otlar çürüyecek Bozkurdum!
 Tanrı Türk'ü koruyacak Bozkurdum!
 Yeline de Ergenekon yeline!
 Kurban olam kutlu ülkü yoluna!
 Yetmiş koruk milyon oldu biline!
 Demir dağlar eriyecek Bozkurdum!
 Tanrı Türk'ü koruyacak Bozkurdum!
 Bizim ilde doğan olur baz olur,
 Kara taşta pençe vursa iz olur.
 Bir yiğide yedi kafir az olur!
 Orduları kükreycük Bozkurdum!
 Tanrı Türk'ü koruyacak Bozkurdum!
 Yola çıktık Tanrı kurtlar yolundan,
 Yandık piştik Kızılelma derdinden.
 Günde bin kez Gökbörünün ardından
 Beş yüz köpek ürüycük Bozkurdum!
 Tanrı Türk'ü koruyacak Bozkurdum!"
 Dokuz ışık kör zulmeti yaranda
 Dokuz sene şölen olur Turanda
 Ol Yezdanın vaadi Kuranda
 Soysuz eller kuruyacak Bozkurdum!
 Tanrı Türk'ü koruyacak Bozkurdum!"³⁵

Son olarak, Nihâl Atsız'ın "Kızılelma" şiirini de bu çerçevede örnek gösterebiliriz:

"Yüz paralık kurşunla gider 'hayat' dediğin,
 Tanrı yolu uzaktır, erken kalk, sıkı giyin.
 Yazık, bütün ömrünce o kadar özlediğin,
 Güzel Kızılelma'na varmadan öleceksin."³⁶

Sonuç

Kızılelma, tarih boyunca Türklerin genişleme, büyüme ve ileriye doğru hareket etme stratejisine verdikleri bir isimdir. Kızılelma, bazı dönemler somut bir hedef (İstanbul'un fethi vb.) hâlini almış

³⁵ Gültepe, a.g.e., s.390.

³⁶ Gültepe, a.g.e., s.392.

gibi görünmesine rağmen belirli olmayan lâkin mutlaka elde edilmesi gereken bir yerdir.

Türk devletlerinin fütûhat politikasında ve stratejisinde mutlaka bir amaç ve itici güç vardır ki bu kimi zaman zarurî sebeplerden (nüfus artışı, beslenme, barınma vb), kimi zaman tehdit unsuru sayılan düşmanları etkisiz hâle getirme amacından kaynaklanır. Kendilerine bir misyon üstlenen devletlerin, bunu gerçekleştirmek (nizâm-ı âlem, i'lâ-yı kelimetullah vb.) için başka toprakları ele geçirme gâyesi de söz konusudur.

Türkler tarihte dar bir coğrafyada sıkışıp kalmamış, daima genişlemeye ve daha ileriye gitmeye gayret etmiştir. Lakin Türkler genişleme fikriyle hareket ederken diğer devletleri işgal ve onları sömürge hâline getirme anlayışından da uzak durmuştur.

Türklerin üstlendikleri misyon gereğince, Türk'ün ve İslâm'ın nizâmını tesis etmeyi hedeflediklerini ve bunu gerçekleştirmek için gidecekleri coğrafi bölgeyle kısa-uzun vadeli ülkülerine ise "Kızılma" adını verdiklerini, bu ülkünün hiçbir zaman tam olarak ele geçen bir şey olmadığını, bir ülkeye ulaştıkları anda bir başka ülkünün devreye girdiğini, dolayısıyla bu ülkünün sürgit olduğunu, günümüz dünya gerçekleri ışığında ise artık Kızılma ülküsünün bir başka ülkenin toprağını ele geçirmek değil de kendi gücü orantısında mazlum, mağdur ve dost ülkelere destek çıkmak olduğunu, kendi güvenliğini ve selameti açısından da gerekirse kendi sınırları dışına da çıkabileceğini, bugün böyle bir girişimin "Kızılma" olarak adlandırılmasının duygusal ve nostaljik kökeni olmakla birlikte, tarihteki anlamı itibarıyla aynı öze ve içeriğe sahip olduğunu belirtmek gerekir.

Son olarak, Atsız'ın da dediği gibi, "Bir milletin yürütücü kuvvetine ülkü denir."³⁷ İşte Kızılma, Türk milletinin ülküsüdür.

³⁷ Atsız, a.g.e., s.18.

Kaynakça

- Atsız, H. N. (2014). *Türk Ülküsü*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Ayvazoğlu, B. (2013). *Tanrı Dağı'ndan Hıra Dağı'na Milliyetçilik ve Muhafazakârlık Üzerine Yazılar*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Çetin, İ. (2011). *Kızılma*. Ankara: Kurgan Edebiyat Yayınları.
- Elçin, Ş. (1997). *Halk Edebiyatı Araştırmaları II*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Ergun, P. (2012). *Türk Kültüründe Ağaç Kültü*. Ankara: AKM Yayınları.
- Gökyay, O. Ş. (2002). Kızıl Elma. *İslâm Ansiklopedisi*. Cilt 25. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Gültepe, N.(2007). *Kızılmanın İzinde*. İstanbul: Milenyum Yayınları.
- Harmancı, A. (2010). Yeni Türk Edebiyatında Kızıl Elma. *Turkish Studies*, 5(3): 1470-1491.
- Kırzioğlu, B. Ç. (1997). Kızılma'nın Türklük İçin Anlamı ve Cengiz Aytmatov'un Kızıl Elma Hikâyesi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (7): 89-100.
- Ogur, E. (2011). Ömer Seyfettin'in Tarih Konulu Hikâyelerinde Değerler. *U.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(20): 91-109.
- Ögel, B. (1978). *Türk Kültür Tarihine Giriş*. Cilt 2. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Özdemir, F. (2008). Kızıl Elma'yı Arayan Üç Yazar: Ömer Seyfettin, Ziya Gökalp, Ragıp Şevki Yeşim. *Turkish Studies*, 3(5): 503-515.
- Şen, Y. (2017). Klasik Türk Şiirinde Kızılma. *Littera Turca: Journal of Turkish Language and Literature*, 3(4): 197-218.
- Turan, O. (1969). *Türk Cihan Hâkimiyeti Mefkûresi Tarihi*. Cilt 2. İstanbul: Turan Neşriyat Yurdu.